

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

Vergadering van 27 juni 2019
Verslag van de deputatie

Bevoegd deputatielid: Jan De Haes

Telefoon: 03 240 52 60

Agenda nr. 3/6

Budget 2019. Machtigingskrediet 0390/64900000.
Toegestane subsidies. Subsidies voor Leefmilieuprojecten.
Aanwending krediet. Goedkeuring.

In het budget 2019 werd onder Budgetsleutel 0390/64900000 (Raming 2019140443) - 'Subsidie voor leefmilieuprojecten' een krediet van 626.814 EUR uitgetrokken.

De verdeling van dit krediet dient ter goedkeuring worden voorgelegd aan de provincieraad. Na goedkeuring door uw raad zullen de afzonderlijke projecten aan de deputatie worden voorgelegd voor wat betreft de toekenning en betaling van de subsidie.

Met dit verslag wordt een tweede reeks projecten voor een bedrag van 191.493,5 EUR voor het werkjaar 2019 ter goedkeuring voorgelegd.

Voor deze projecten zal een voorschot van 50% in 2019 uitbetaald worden en een saldo (resterende 50%) in 2020 na rapportage, uiterlijk 31 augustus 2020.

1. Project 'Op weg naar rendabele weerbare bossen in de Zuiderkempen' 7.000 EUR aan vzw Bosgroep Zuiderkempen

Met dit project draagt Bosgroep Zuiderkempen bij tot de realisatie van het landschapsbeeld Zuid-Kempisch Heuvelland. Het project beoogt het verhogen van de natuur- en landschappelijke waarde van de bossen en het verhogen van de variatie in leeftijd, soorten en structuur van de bossen van de Zuiderkempen. Dit wordt gerealiseerd via de opvolging en begeleiding van 10ha natuurlijke verjonging, 1.486 reeds aangeplante kloempen en 11.700m bosranden, verspreid over het werkingsgebied van Bosgroep Zuiderkempen vzw.

2. Project 'Bosbeheerwerken voor realisatie landschapsbeelden en bosrandactie'

14.000 EUR aan vzw Bosgroep Kempen Noord

Bosgroep Kempen Noord vzw wil in het kader van dit project onrendabele werken uitvoeren die bijdragen aan de biodiversiteit en aan de realisatie van de landschapsbeelden. Verder wil de bosgroep met deze projectaanvraag ook het aanplanten van bosranden promoten. Niet louter door arbeid ter beschikking te stellen voor het aanplanten ervan maar ook door een deel van de plantsoenkosten te vergoeden. Zo kan er in verscheidene bossen op een eenvoudige en laagdrempelige manier een grote ecologische meerwaarde gecreëerd worden. De werken zullen uitgevoerd worden binnen het kader van één van de goedgekeurde

beheerplannen in Beerse, Grobbendonk, Hoogstraten, Retie, Kasterlee, Turnhout, Lille, Mol, Rijkevorsel en Retie.

3. Project 'Versterking en verduurzaming van Antwerpse bossen door promotie bosranden en ondersteuning bij onrendabele bosbeheerwerken.'

7.000 EUR aan vzw Bosgroep Antwerpen Noord

Met dit project wil de Bosgroep Antwerpen Noord vzw meewerken aan de functionele groene infrastructuur binnen de provincie Antwerpen. Concreet wil de bosgroep via de inzet van sociale economiebedrijven beheerwerken uitvoeren die in principe onrendabel zijn voor de bosbeheerder/-eigenaar, maar die wel bijdragen aan de biodiversiteit. Het gaat deels om het beheer van invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers maar evengoed om nieuwe aanplantingen en de opvolging ervan. Verder wil de bosgroep met deze projectaanvraag ook de bosrandenactie verderzetten. Deze werken zullen uitgevoerd worden in boscomplexen verspreid over het hele werkingsgebied van Bosgroep Antwerpen Noord, van Wijnegem tot Essen.

4. Project 'Versterking en verduurzaming van Antwerpse bossen door promotie bosranden en ondersteuning bij onrendabele bosbeheerwerken.'

7.000 EUR aan Bosgroep Antwerpen Zuid

Binnen dit project wil Bosgroep Antwerpen Zuid vzw eigenaars ondersteunen bij het werken aan duurzame en weerbaar bossen en zo bijdragen tot de realisatie van de functionele groene infrastructuur binnen de provincie Antwerpen. Daartoe wil de bosgroep inzetten op het uitvoeren van onrendabele werken zoals het beheer van invasieve exoten of het uitvoeren van aanplantingen via sociale tewerkstelling. Daarnaast zet de bosgroep in op het aanplanten van bosranden. Deze vormen een geleidelijke overgang tussen de bossen en het omliggend landschap en zijn een uitstekende biotoop voor verschillende insecten, vogels en kruiden. Deze werken zullen uitgevoerd worden in boscomplexen gelegen in Zandhoven, Nijlen-Ranst-Lier, Sint-Katelijne-Waver, Mechelen, Bonheiden, De Zuidrand en Bornem.

5. Project 'Landschapsbeelden biodiversiteit inzet op natuur en landschap 2019-2020.'

40.000 EUR aan vzw Regionaal Landschap de Voorkempen

Met dit project draag het Regionaal Landschap de Voorkempen vzw via drie deelprojecten bij tot de realisatie van een functionele groene infrastructuur. Op het domein Krabbels, in Zandhoven, worden o.a. rietkragen en dijken hersteld en wordt boomopslag verwijderd. Op die manier wordt de habitat van de Roerdomp, een Europees beschermde soort, hersteld en worden kansen gecreëerd voor Provinciaal Prioritaire Soorten als kleine modderkruiper, rivierdonderpad, roodborst... In de open ruimte van de Noorderkempen (gemeenten Brecht, Wuustwezel, Essen en Kalmthout) heeft het RLDV een methodiek ontwikkeld om de open ruimte een kwaliteitsimpuls te geven, rekening houdend met de eisen van een gezonde bedrijfsvoering of het private karakter van de vele erven en tuinen in de regio. RLDV wil de methodiek nu bekend maken en in de praktijk brengen op een aantal voorbeeld streekerven. Tot slot werkt RLDV projecten uit op de domeinen van 2 zorginstellingen (Brasschaat en Malle). Ook hier wordt een evenwicht gezocht tussen de noden van de instelling en de realisatie van de landschapsbeelden biodiversiteit.

6. Project 'Vleermuisinrichtingen Puurs-Sint-Amands'

8.900 EUR aan vzw Regionaal Landschap Schelde-Durme

In het kader van dit project worden 2 locaties in Puurs-Sint-Amands ingericht voor vleermuizen. Het betreft één overwinteringsplaats in de Sint-Pietersburcht en een nieuw te bouwen zomerverblijfplaats in het Arboretum Puurs. In een bunker op het domein van de Sint-Pietersburcht overwinteren jaarlijks verschillende vleermuizen. In het kader van dit project wordt hun verblijfplaats geoptimaliseerd door het klimaat te verbeteren (o.a. door openingen af te sluiten) en wegkruipmogelijkheden

te voorzien. In het Arboretum Puurs wordt een vleermuistoren geïnstalleerd als alternatieve woonst voor vleermuizen die moeten wijken voor verbouwingen van enkele oude hoeves. In het tussenliggend landschap zoekt RLSD, samen met de gemeente, naar mogelijkheden om nieuwe aanplantingen te realiseren om zo deze 2 stapstenen in de fortengordel nog beter te verbinden met de omliggende kerngebieden voor vleermuizen. Zo draagt dit project bij aan de realisatie van de functionele groene infrastructuur in het landschapsbeeld Klein-Brabant.

7. Project 'Kempense landschapsbeelden: waar cultuurhistorie en biodiversiteit elkaar ontmoeten'

40.000 EUR aan vzw Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete

Met dit project focust het Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete vzw op de cultuurhistorische rijkdom van het landschap binnen het landschapsbeeld van het interfluvium van de Kleine Nete. Zowel ecologisch als landschappelijk vormen kapelletjes vaak cultuurhistorische stapstenen doorheen het landschap. Waar toekomstbomen en het houtig erfgoed van de toekomst worden aangeplant op publieke en erfgoedsites hebben biodiversiteit en de corresponderende ecosystemen meer kansen om zich te ontwikkelen. Met de gemeenten Dessel, Herentals, Vorselaar en Kasterlee en de Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw in Herentals realiseert het RLKGN daarom een groene omgeving met lange termijn toekomstkansen voor 14 sites van Kempense kapelletjes. Daarnaast wordt ook gewerkt aan de groene recreatieve infrastructuur op de Kempense Heuvelrug en in de Aa-vallei.

8. Project 'Meer en beter landschap voor en door Rivierenlanders'

31.100 EUR aan vzw Regionaal Landschap Rivierenland

In Rivierenland vind je groene infrastructuur op veel (versnipperde) locaties: in de stad en op het platteland, in of nabij waterlopen, in een landschappelijk waardevol gebied. Regionaal Landschap Rivierenland vzw stimuleert in dit project de uitvoering van verschillende acties die bijdragen tot de realisatie van de functionele groene infrastructuur in de provincie Antwerpen. Zo worden hagen, heggen, houtkanten en boomgaarden aangelegd/hersteld op 18 locaties verspreid over het werkingsgebied van RLRL (Bonheiden, Nijlen, Duffel, Heist-op-den-Berg, Lier, Mechelen, Rumst, Sint-Katelijne-Waver, Willebroek). Ook poelen worden aangelegd, o.a. in de gemeenten Heist-op-den-Berg, Lier, Berlaar, Nijlen, Mechelen, Bonheiden, Willebroek en Boom. RLRL werkt ook samen met andere actoren aan een visieplan om het leefgebied van de kamsalamander uit te breiden en te verbinden. Ter uitvoering van dat plan, worden realisaties gepland binnen de kernzones van een interessant kamsalamandergebied, m.n. de regio Heffen, Leest, Hombeek. Tot slot zet het Regionaal Landschap, net zoals vorig jaar, sterk in op het inrichten van speelnatuur. De projecten Niel, Sint-Katelijne-Waver en Lier worden verdergezet en er staan ook 2 nieuwe projecten op de planning, in Hemiksem en Duffel.

9. Project 'Vergroening op school: Sint-Niklaasschool, Leest'

1.000 EUR aan vzw Regionaal Landschap Rivierenland

De Sint-Niklaasschool in Leest telt 224 leerlingen van 2,5 tot 12 jaar oud. De school is een KIVA-school. Dit houdt in dat er samen met de kinderen, leerkrachten en ouders werk wordt gemaakt van een school waar iedereen zich goed voelt. De school moet iedereen worden ervaren als een veilige, aangename en stimulerende omgeving waarin pesten minder kans maakt. Ook de speelplaatswerking is hierin van groot belang. De school beschikt over twee tuinen die kunnen omgezet worden tot pareltjes van groene diversiteit en buitenspeelplezier, waar kinderen het fijn vinden om te ontdekken en te spelen. Leerlingen, ouders en leerkrachten worden betrokken bij de vernieuwing van de speelplaats. De voorbije twee jaar hebben zij al hard gewerkt aan een deel van de tuin. De focus lag daar vooral op speelkansen voor kinderen. Via dit project wil de school nu inzetten op meer biodiversiteit en

leerkansen, met o.a. de aanleg van boomgaard, een bijenhotel, het aanplanten van struiken, ...

10. Project 'Vergroening op school: Heilig-Hartinstituut, Heist-op-den-Berg'

1.000 EUR aan vzw Regionaal Landschap Rivierenland

De speelplaats van het Heilig-Hartinstituut is een grote maar grijze, stenige vlakte. De school mist kansen om kinderen in contact te brengen met de natuur, creatief aan de slag te gaan, te bewegen, zorg te dragen voor en rust te vinden. De school wil haar speelplaats kunnen inzetten voor buitenleerkansen. In het kader van dit project wil het Regionaal Landschap Rivierenland vzw daartoe bijdragen door de aanleg van enkele biodiverse klastuintjes, een rustige zithoek met een klimboom, een buitenklas/amfitheater, een speelberg en wilgenhutten.

11. Project 'Vergroening op school: Triangel, Heist-op-den-Berg'

2.975 EUR aan vzw Regionaal Landschap Rivierenland

Sinds de bouw van de nieuwe school is de groene ruimte van ongeveer 5.000 m² rond de gebouwen deels vernietigd. De hele vroegere site was de leer- speel, experimenteer- en leefomgeving van de kinderen. Maar er blijft na de gedeeltelijke kaalslag weinig groen over. Onder de naam TRIANGELTUIN heeft de school, samen met leerlingen en ouders, een visie ontwikkeld voor de her-vergroening van de school. De omgeving rond de gebouwen moet weer een uitgebreide experimenteertuin worden voor de kinderen. Het groen wordt tot vlakbij de gebouwen gebracht via de noordelijke en zuidelijke klastuinen en via de kleutertuin en het kleine lerarentuintje. De inrichting van die klastuinen wordt begeleid door het Regionaal Landschap Rivierenland vzw. De bedoeling is om elke klas een eigen zone te geven zonder het geheel op te delen in aparte kleinere stukken. Het geheel wordt zo groen en zo divers mogelijk aangelegd, met een minimum aan verhardingen en maximale inzet op streekeigen planten.

12. Project 'Vergroening speelplaats Carillolei Cade'

4.000 EUR aan Gemeentelijke Basisschool – Cade

Cade is een school met drie vestigingen in het centrum van Aartselaar. De kleutervestiging beschikt over groene buitenruimte. De twee vestigingen van de lagere school hebben een betonnen speelplaats met een paar bomen. Het voorbije jaar werkte de school met de leerlingen onder begeleiding van MOS rond het thema 'Cade Natuurlijk'. De school zou graag het groene karakter van de kleutervestiging doortrekken naar de lagere school. In een eerste fase willen ze de speelplaats aan de Carillolei (1e tot 3e leerjaar) ontharden en vergroenen. Samen met de gemeente, MOS en natuur en landschap Zuidrand werkte de school een ontwerp uit. In dit ontwerp is aandacht voor de kernwoorden uit 'Cade Natuurlijk': genieten, verwonderen, bewegen, ontdekken, leren, respect. Zo komt er een rustige hoek omzoomd met inheemse haagjes, een buitenklas, een klimtoren, een glijbaan, een zone voor wateropvang, gevelgroen, ... De groene speelplaats zal dus niet alleen een uitstekende plek zijn voor de leerlingen om te leren en te spelen, maar zal ook zorgen voor verbeterde infiltratiemogelijkheden van regenwater in het centrum van Aarselaar.

13. Project 'Vergroening speelplaats Freinetschool De Vlindertuin Lille'

700 EUR aan vzw Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete

Het Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete vzw begeleidt in dit project de Freinetschool De Vlindertuin in Lille bij het aanleggen van een moes- en belevingstuin en de ecologische inrichting van de omgeving ervan. Tijdens het schooljaar 2017-2018 is de 2^e graad van de school begonnen met het opstarten van een mini-klasmoestuin. Dit bleek een enorm succes, zowel voor leerlingen en leerkrachten als voor de ouders. Daarom wil de school het project nu opentrekken naar de hele school. Bij de aanleg van de moestuin zullen ook fruitbomen en bloemenperkjes aangelegd worden. Exoten worden vervangen door inheemse

struiken. Zo wil de school de biodiversiteit vergroten. De schooltuin wordt in de weekends en schoolvakanties opengesteld. Zo wordt hij, naast een ruimte waar leerlingen actief in de natuur aan het werk zijn, ook een ontmoetingsplaats voor omwonenden.

14. Project 'Vergroening speelplaats De Wingerd Lille'

2.800 EUR aan vzw Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete

De Wingerd in Poederlee telt 88 kleuters en 152 lagere schoolkinderen. In 2018 begeleidde Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete vzw de school al om de huidige speelplaats aan te pakken met het oog op het creëren van een natuurlijke speelomgeving. Daarbij werden o.a. fruitbomen aangeplant en een speelheuvel aangelegd. Sinds kort kan de school ook beschikken over een stuk van de aangrenzende kloostertuin. Die ruimte biedt veel potentieel als een verlengde van de klaslokalen, waar ruimte is om te spelen, te bewegen en te leren. In het kader van dit project zullen o.a. exoten geroid worden, heggen, hagen en fruitbomen aangeplant worden, paadjes onthard worden, ...

15. Project 'Groene recreatieve corridor Deurne – Schoten – Wijnegem – deelopdracht Fortvlakte als klimaatadaptief park binnen de gebiedswerking van het Groen Kruis'

24.018,5 EUR aan vzw Regionaal Landschap de Voorkempen

Regionaal Landschap de Voorkempen vzw coördineerde op vraag van Provincie Antwerpen, gemeenten Wijnegem en Schoten, het District Deurne en NV de Scheepvaart een studie 'groene-recreatieve corridor', rond ontwerpend onderzoek voor 3 recreatieve – ecologische 'ontsnipperings'-acties. Deze acties hebben als doel een aantal groengebieden in de rand van Antwerpen te verbinden.

Aanleiding van dit initiatief was het actieplan m.b.t. een groene recreatieve corridor van het provinciale gebiedsprogramma Kanaalkant. Het vormde de basis om samen met diverse, lokale partners een samenwerking op te starten voor een gezamenlijke visievorming inzake groenstructuren en de recreatieve beleving ervan. De beoogde groenstructuur is het gebied tussen het gemeentepark van Schoten, het beschermd landschap Ertbrugge - Bremweide, Fortvlakte en Park Groot Schijn.

In de studie 'groene-recreatieve corridor' is als actie opgenomen om de potenties en randvoorwaarden te verkennen om de Fortvlakte te laten ontwikkelen tot een multifunctioneel parkgebied. Het voorliggend projectvoorstel geeft uitvoering aan deze actie. Het projectvoorstel voorziet om op een participatieve wijze een geïntegreerd ontwerpvoorstel uit te werken alsook een concreet stappenplan en ruwe kostenraming.

Dit projectvoorstel past binnen het provinciale biodiversiteits- en klimaatbeleid en geeft uitvoering aan het nieuwe gebiedsprogramma Groen Kruis.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd op 6 juni 2019.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de bepalingen van het provinciedecreet;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Enig artikel:

Goedgekeurd wordt de voorgebrachte verdeling van het krediet 2019, ingeschreven als machtigingskrediet - 'Subsidie voor leefmilieuprojecten'.

Budgetsleutel 0390/64900000 (Raming 2019140443) - 'Subsidie voor leefmilieuprojecten'.

